

démon ztracený ve skříni

Arvéd

režie Vojtěch Mašek, 2022

TEXT VIKTOR PALÁK

FOTO CINEMART

HODNOCENÍ 67 %

„Upsat duši mocným je to nejsmutnější, co člověk může udělat.“ Jiří Arvéd Smíchovský je skutečná historická postava: hermetik, milovník knih, gay a kolaborant, který proploval časem bez ohledu na režimy a za sebou nechával zničené životy. Ten jeho určovala pavučina udavačství, ale též jakási unikavost, která z něj činí fascinující materiál pro filmové vyprávění.

Debutující režisér a vcelku zkušený (v případě komiksů velmi zkušený) scenárista Vojtěch Mašek se rozhodl nepřistoupit k portrétu Smíchovského jako k historické lekci či psychologickému dramatu. Podobných filmů soustředěných do Československa padesátých let ostatně vzniklo vícero, od nízkorozpočtové exploatace Klíček po fádni výpravou Miladu, a nedá se říct, že bychom díky nim byli blíže pochopení – či spíše procítění – toho, co se tehdy dělo.

Noirová stylizace Arvéda může zprvu připomenout jiný film ze stejného období – Ondříčkův Ve stínu se

ale nakonec ukáže ve své metodě až protikladným. Mašek totiž nepracuje s přímočarým narativem poháněným čitelně rozvrženými rolemi a namísto toho volí coby tvůrčí metodu unikavost. Smíchovský se v souladu se svou zálibou v okultismu objevuje v různých epochách, přičemž jeho dějinná role je jediná, která se nemění – zůstává udavačem a taky estétem, člověkem na pomezí cely smrti a apartmánu v hotelu Esplanade. Do atmosféry nedůvěry a nebezpečí vstupuje Arvéd coby naivní intrikán, monotónní stylizace filmu ale způsobuje, že kolem nás jeho činy spíše proplují, než by se zadraly pod kůži svou vykořejeností. „Taková je teď doba,“ zaznívá ve filmu – který ale hranice mezi epochami stírá až příliš a „taková“ znamená v Arvédovi i „zaměnitelně stejná“.

Figura Smíchovského má probouzet děs z v jádru nelidského chování, a protože mu děs i nezdíka číší z očí, daří se tuhle polohu akcentovat – lovná zvěř se stává lovcem a naopak. Michal Kern střídá tlumené herectví s exaltovaným výrazem, repetice a v traileru vyzdvížený motiv dějá vs jsou ale pojaty až příliš identicky, než aby probouzely zvědavost. Časová nelineárnost působí nahodile, opakování replik samoúčelně. Mašek je rozhodně stejně důsledný režisér jako scenárista, nad dobovou rekonstrukcí ale stojí snaha

pojmout Arvéda jako postavu mimo prostor a čas. A pro to film nenašel úplně optimální klíč. I slow burner, jako je tento, totiž potřebuje palivo, jehož se mu dostává spíše v nepravidelných taktech, mnohdy díky neokázalé kameře Dušana Husára (fantastická scéna s rozmzlenými tvářemi v soudní síni).

Mašek zde podobně jako v Okupaci (na jejímž scénáři se podílel) komorní film nakopává výrazně literárním scénářem. „Proč se tolik snažíte, abych ve vás nenašel ani stopu dobra?“ ptá se v jedné z replik, jaké si říkají o zařazení do knihy citátů, vězněný kněz (anebo snad nastrčený udavač?) v podání krotkého Jaroslava Plesla. Celkovou náladou může Arvéd připomenout Polanského Devátou bránu (lehce rodokapsová, ale přesto palčivá démoničnost) či dobová queer dramata Todda Haynese (která jsou výtvarně precizní, ale o dobové rekonstrukce v nich jde až ve druhém či spíše třetím plánu), podobné mety mu ale nakonec zůstanou vzdálené. Koketérie titulního hrdiny jsou poháněny zoufalostí, sebelibostí i monděnní suverenitou, mnohé z nich ale vyznívají naprázdno.

Arvéd se totiž nakonec ukázal postavou tak éterickou, až se jí nepodařilo polapit ani Vojtěchu Maškovi.